

PROGRAMMA

DER

SOCIAAL-DEMOKRATISCHE PARTIJ

IN NEDERLAND.

Overwegende:

I. De arbeid is de bron van allen rijkdom en beschaving. Daar arbeid ten algemeenen nutte alleen mogelijk is door de maatschappij, zoo behoort aan de maatschappij, d. i. aan al hare leden, het gezamenlijk arbeidsprodukt, bij algemeenen arbeidsplicht, volgens gelijk recht, voor ieder naar zijne redelijkerwijze gevoelde behoeften.

In de tegenwoordige maatschappij zijn de arbeidsmiddelen monopolie van de klasse der kapitalisten; de daardoor ontstane afhankelijkheid der arbeidende klasse is de oorzaak der ellende en der knechtschap in alle vormen. De bevrijding van den arbeid vereischt dat de arbeidsmiddelen gemeenschappelijk goed der maatschappij worden en dat de genootschappelijke regeling van den gemeenschappelijken arbeid met algemeen nuttige aanwending en rechtvaardige verdeling van de arbeidsopbrengst plaats heeft. De bevrijding van den arbeid moet het werk der arbeidende klasse zijn, tegenover welke alle andere klassen slechts ééne reaktionaire massa zijn.

II. Van deze grondstellingen uitgaande, streeft de Sociaal-Demokratische partij met alle wettige middelen naar den vrijen staat der Socialistische maatschappij, naar opheffing der onredelijke loonwet door afschaffing van het stelsel van loonarbeid; naar opheffing van alle exploitatie, in welken vorm ook, en terzijdestelling van alle sociale en politieke ongelijkheid.

III. De Sociaal-Demokratische partij, ofschoon allereerst werkende binnen de perken der nationaliteit, is zich het internationale karakter dier partij bewust en besloten om alle plichten, die daardoor den arbeider worden opgelegd, te vervullen, en de verbroedering van alle menschen tot waarheid te maken.

Hiertoe vordert zij als grondslagen van den staat:

1°. Algemeen gelijk, direkt kies- en stemrecht met geheime en verplichte stemming door alle staatsburgers voor alle verkiezingen van staats- en gemeentebestuur.

2°. Direkte wetgeving door het volk.

Beslissing over oorlog en vrede door het volk.

3°. Algemeene weerplicht en dus afschaffing van staande legers.

4°. Afschaffing van alle wetten, die de vrije uiting van meening in pers en vergaderingen, het vrije denken en het openbaar onderzoek beperken.

5°. Kosteloze rechtspleging vóór en rechtspraak dóór het volk.

6°. Algemeen en verplicht kosteloos onderwijs van staatswege. Kosteloos onderwijs aan alle inrichtingen van onderwijs. Scheiding tusschen kerk en staat.

7°. Progressief successierecht.

De Sociaal-Demokratische partij verlangt ten einde dit doel spoediger te bereiken:

1°. Eene enkele progressieve inkomstenbelasting voor staat en gemeente, ter vervanging van alle bestaande belastingen.

2°. Onbeperkt recht van Vereeniging.

3°. Een normalen arbeidsdag overeenkomstig de behoeften der maatschappij. De staat is verplicht den rustdag zooveel mogelijk voor iederen burger te handhaven.

4°. Verbod van kinderarbeid en van vrouwelijken arbeid, welke schadelijk voor de gezondheid, opvoeding en zedelijkheid zijn kan.

5°. Wet op den arbeid.

Streng toezicht op alle woningen, werkplaatsen en levensmiddelen.

6°. Regeling van den arbeid in de gevangenissen.

7°. Eigen bestuur van alle hulp- en ondersteuningskassen voor arbeiders, door den staat te vormen.

BIBLIOTHEEK RU GRONINGEN

2783 1789